

millä astolla hän liikkoi, mistä oli lähtenyt ja minne menossa. Mutta kaikkein kysymykseen vastasi Katri vain kädellään sanalla:

— En tiedä.

— Ellet tunnusta, niin ammumme sinut, ihkasi yksi joukosta.

Katrin silmissä kohosi uhma. Sitte se muuttui välinpitämättömäksi, kuolemaa halveksivaksi, ratkesi onttoon naurahdukseen ja päätyi viimein tärvään syyttävään uhkaajan kasvulle.

— Missä se teidän ylipääliikkönne nykyään magaltee?

— Taitaa olla lomalla, koska joukot vain maleksivat, oivtkä ole vilhon päivin tehneet kunnollista hyökkäystä, että saisi edes tapella?

— Ellet jo lie kaatunut ja kunnialla kuopattu? Ikkäsi kolmas.

Muuan miehistä sylkäsi Katrin päin.

— Tuollaisia naistakin, hymähti hän äänellä, joka ilmaisi halveksimista.

Katrilte muistui mieleen muuan kehtomus uudesta testamentista, jonka hän koulussa oli lukenut. Hän sulki silmänsä ja huokasi raskaasti.

— Täytyyhyän se tarkastaakin, jos sillä jotain tärkeitä tiedonantoja löytyisi.

Hänet vietiin toiseen huoneeseen. Kaksi sotilasta tuli mukana. Mutta kun he alkoivat ryhtyä riuksimaan häntä, riuhasti hän itsensä liti ja pakeni nurkkaan.

— Seis! huusi sotilas, Ellet hyvällä taivou, täytyy meidän käyttää väkivaltaa.

Ovi temmattiin auki ja kolmas sotilas astui sisään.

— Ettekö tule toimeen täällä kaksi miestä yhden naisen kanssa? Se nyt on ihme! Vielä annatte sen paita, kun siinä rukoulette antautumaan. Tuosta noin ellet muu tepsä.

Hän oli lähestynyt nurkkaa, jossa Katri kyyrötti pöydän ja seinän välissä ja kohosi häntä kiväärin perällä päinään.

Katri kaatui lattialle heikosti huudattaen.

— Tuo nyt olisi sanunut olla tekemättä, sanoi yksi sotilasta. Onhan hän sentään nainen.

— Punikkinaaras! sylkäsi lyöjä ylenkatseellisesti. Niittenhän naiset kuuluvat olevan kokö perkeleitä. Ovat muhena rintamallakin. — No, pojat! Mitä siinä seloa taljotatte! Työhön ennenkuin se etana virkoaa.

Miehet alkoivat inhottavan ruumiintarkastuksensa, mitään löytämättä. Kun he olivat työnsä suorittaneet, poistuivat he tuvan puoleen.

— Miina menee pukemaan sen ylle, sanoi yksi kääntyen torpan etumman puoleen.

Katri makasi tainnoksessa puoli-avastomana kamarin lattialla. Torpan vaimo ensin vain katsoa tuijotti tyttöön. Sitten huokasi hän pitkään ja pyyhkäisi esiliinan kummalla silmällä.

— Hyvä Jumala, millaisia aikoja nyt eletään!

Heilävaroen alkoi hän pukea vaatteita Katrin ylle. Ovi oli raollaan ja yksi sotilasta kurkisti siitä huoneeseen.

— Ei suinkaan se Miina vaan päästä sitä punikkia pakoön, nauraa lehotti epäillijä.

— Jopahan nyt, elätti Miina ja hieman väsytti.

— Ei se meidän meija sitä lajia ole, kuuluu torpan mies tuvasta keuhuvan, vaikka sillä onkin vähän pelmeänpuoleinen se luonto....

Katri avasi silmänsä ja katsoi häitäntyneenä ympärilleen.

— Missä minä nyt olen?

Samassa muisti hän mitä oli tapahtunut ja vaihtausten painoi hän silmänsä umpeen.

— Minä koetan pelastaa teidät, kuuli hän kuiskauksen atvan korvassaan.

Hän avasi silmänsä. Torpan vai-

mo paralkaa napitti hänen puseroan eikä ollut heomaavimaankaan. Katrin hämmästyntä katsetta. Sotilas kurkisti jälleen ovesta.

— Joko kissanpentu on herännyt? Tulkoon nyt tänne tupaan, niin annan teille rukkua ja naamulla varhain lähdetään Kuokkaniemeen....

Katri muisti kuoleman tuskissa kituvaa Matti Helmoa. Mitenkä hänen kävisi, kun Katri ei päässytäkään Petäjälähteen tohtori'a hakemaan?

Silloin osui hänen katseensa takan luona häärivään torpan emäntään. Hänen silmiinsä syntyi toivoa, sydämessä sykähti riemu. Hänellä oli täällä sittenkin ystävä, täällä vihollistenkin keskellä. Ja kalpeaan torpanvaimoon perusti hän kaiken toivonsa.

— — —

Ohi puoliyö.

Lumituisku oli yhä kihtynyt, muodostaen palkoin korkeita kinoksia, palkoin lakaisten maan aivan paljaksiksi.

Valkoset sotilaat olivat, pelattuun korttia korpirojun ääressä ruvenneet viimein väsyneinä tuvan penkille nukkumaan. Yksi oli kuitenkin jätetty himmeän lampun valossa vartiomaan vankia. Mutta hänenkin päässään mellaivat nautitut viinat niin että hän jonkun aikaa unta vastaan ponnisteluunsa viimein nukkui.

Torpan vaimo oli valvonut koko yön ja odottanut tätä. Kun hän kuuli miehen säännöllisesti kuorsaan, nousi hän hiljaa vuoteeltaan, sammutti tulen ja hiipi vangin luo.

— Läätekää! kutsuksi hän painaen suunsa Katrin korvaan. Tässä on ulko-oven avain.

Katri puristi ääneti salaisen ystävänsä kättä ja alkoi hiipiä ovea kohteen.

Kun hän oli päässyt porstuaan ja juuri oli kiertämässä ulko-oven auki, kuului tuvasta melua ja ki-rouksia.

— Vanki on kaarnnut!

Samassa työnnettäin ovi auki ja sotilas syöksyi laukaisten kiväärinsä avonaisesta ovesta tummaa varjoa kohti, joka pakeni ulkona lumessa.

Hän näki pakenevan kaatuvan kinokseen ja kuuli heikon vallituksen, mutta siitä huolimatta päästi hän toisen laukauksen. Sitten riensi hän tarkastamaan uhrinsa.

— Hm! Kuollut! hymähti hän. Mitäpä siitä. Taas yksi sellainen maailmasta vähemmän.

Hän oli kohottanut tytön päätä ja kuunnellut. Sitten hän vihasena viskasi hänet lumpeen.

— Kyllä tällainen tuisku tekee laudankaivajan työn, puhui hän itseksensä ja meni tupaan.

Stellä nukuivat kaikki. Nekin, jotka äsken hänen huutonsa kuuluaan olivat unisina avanneet silmänsä.

— Saakeli sentään, olisi toki ollut komeampaa viedä vankina Kuokkaniemeen, pahotte! murhaaja. Mutta se on nyt tehty, ja asia on sillä hyvä.

Hän rupesi penkille nukkumaan, mutta mieltä ahdisti ennen tuntematon levottomuus ja syvällä omasatunnossa tuntui kuin kipeä pistos.

— Voi peloista, huokasi vaimo ja nosti luvasta tytön päätä.

Kuului siljainen valitus.

— Ystävä! kutsuksi Katri väikeästi.

— Jumalan kiitos, hän elää! riemuitsi vaimo.

— Hetimiten, jathoi haavottunut. Ystävä, minä — luotan teihin. — Tahdotte-ko mennä Petäjälähteen — tohtori — lintu luokse — ja — pyytää — häntä — Heikkilään — — —

Matti Helmo — — on — väikeästi — haavottunut....

Torpanvaimo kuunteli tarkkaan jokaisen epäselvän sanan.

Lähden jo naamulla varhain, lupasi hän kyyneleet silmissä.

— Kiitos! säännälli! kuoleva hiljaa.

— Minä kannan teidät saunaan. Siellä on vielä lämmin eilisen kylvyyn jälkeen.

Hän otti varovasti Katrin käsivarsilleen ja alkoi laahustaa eteenpäin paksumma lumessa. Silloin tarttui joku häntä kovasti olkapäähän.

— Akka, mitä sinä teet?

Vaimo tunsi miehensä vapisevan äänen.

— Vien haavottuneen suojiin.

— Anna sen olla tekemättä, kutsuksi mies ja tempasi irti kannetta vastaan. Voivat tulla ulos ja huomata ja silloin on meidän vuoromme hirsipuussa.

Vaimo yritti uudelleen ottaa tyttön käsivarsilleen.

— Etkö tottele minua, ämmä! Saatat meidät vielä viranomaisten käsiin.

— Pelkuril! parkasi vaimo.

Mutta mies otti häntä niskasta ja alkoi kuljettaa tupaan päin.

— Ihminen se vihollinenkin on! valitti vaimo. Pitääkö tyttöraukan nyt kuolla näin kauhealla tavalla?

— Ole hiljaa siinä! Voivat vielä kuulla.

— Tuomas! Tuomas! Etkö sinulla ole enään omaatuntoa? hoki vaimo nyhyttyään.

Mutta mies ei vastannut, veti vaimon oven perässään kiinni ja väänssi lukkoon.

Ulkona lumihangessa makasi Katri. Heikkenevä huokaus, joka vielä jaksoi kohota hänen rinnastaan, oli kiitos korkeuteen. Hänen viimeinen ajatuksensa koski Matti Helmoa, joka nyt kuitenkin saisi apua. Ja sanomaton rauha täytti hänen rintansa.

Sitten tuli ikkää hyvä olla. Vaikka lumimyrsky oli ankara ja hän oli jo osaksi lumen alla, ei hänen ollut

KOSTOJA!

Kirj. Helmi M—n.

Mustaa, mustaa, ikkuvaa kurjuutta, kauhua kantaa se maa, jota "valkeaks" sanotaan.

se nyt kaamean kuvan antaa. Sen pintaa on veri puantunut — niiden, jotka kaikkensa uhrannut on jalon aatteensa tähden.

Kauanko, tuotapa kyselen, työnjättiäs maassa makaa? Ja kauanko "valkein" pirujen mahti "oikeutta" julmaa jakaa? — Työn lapset on vieläkin valveillaan,

ei "punikkien" suku kuolekaan, sukupuuttoon ei tappaa voida.

Punikki-urhojen haudoilla kuljetaan,

kostovaloja vannotaan siellä — se suku kohoaa uudestaan ja karkottaa tyrannit vielä. Haa! "Valkeille" silloin vuoroa —

"oikeutta" oivaa jaetaan — "silma silmästä"-lain mukaan.

— — —

Kun kumous jälleen käy yli maan,

kun on voitolla punainen kansa, se järjestää olonsa uudestaan, saattaa voimaan aatteitansa.

Kun kosto, kiristys, katkeruus pois — jo paranneet pahimmat haavat,

on Suomeni silloin armas ja uuden lapsot riemuita saavat.

ensinkään kylmä. Ja eikä ollutko valkea lumi valkealakanainen pehmeä vuode, jolla hän makasi, ja huijaseva tuuli ystäviä, jotka hänelle lauloivat?

V. P—n.

Suuret

Ompeluseuran

Myyjäis-ILTAMAT

—toimii—

Hoquiam'in S. S. Osaston

OMPELUSEURA

AHJOLASSA

TIISTAINA, 23 P. JOULUKUUTA, 1919,

alkaen kello 8 illalla.

Hyvä orkesterin soitto tanssia varten.

SISÄÄNPÄÄSY Kaikille vapaa.

